

Ямчинська Г.В., Плющик Є.В. Театралізація казки у вальдорфському дитячому садку Проблеми наступності освіти та розвитку особистості в контексті взаємодії освітніх закладів: Збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Житомир: ЖДУ, 2004. – С. 208-217

УДК 78 (07)

Є. В. Плющик,
старший викладач кафедри музики
(Житомирський університет)
Г. В. Ямчинська
старший викладач кафедри математики
(Житомирський університет)

Театралізація казки у вальдорфському дитячому садку

Тс-с-с... Тихо! У вальдорфському дитячому садку прем'єра! Діти слухають міні-оперу „Вовчик-братик та лисичка-сестричка” за мотивами української народної казки (автори Плющик Є. В. та Плющик В. П. написали цю оперу спеціально для цієї події).

Розповідь казки – це обов'язковий елемент в режимі дня вальдорфського дитячого садка. А казка має допомогти дітям відродити образи цих чистих джерел народної духовності. Казки, як і народне зодчество, народне прикладне мистецтво, має практичне значення: поняття користі та краси в ній нероздільні. Казка заклала підвалини не тільки естетичного, а й морального виховання. Практично всі дитячі казки побудовані на моралі, казковий дидактизм починається з перших немудрящих казок про тварин, вона є й в побутових, й в сатиричних, й в чарівних, й в богатирських казках. При цьому виховне значення казок невід'ємно від пізнавального. Казки – художній засіб пізнання навколишнього світу. Не випадково їх називають народною педагогічною енциклопедією. Психологія дітей, основні закони дитячої логіки й сприйняття – все це враховано в казках, в педагогічному досвіді народу. Проте розповідати казки – справа не проста: „картини духовного світу являються дітям „прямо” в самій близькій їм формі, мовою образів, що не потребують перекладу. Його потрібно лише „допомогти відродити” – не більше, але й не менше. Коли міркуєш про це завдання дорослого оповідача як помічника або може, точніше, провідника, - розпочинаєш відчувати, що чим менше ти привнесеш себе самого в розповідь й чим менше в текст казки привнесла себе самого людина, що надрукувала її, - тим краще ти, дорослий оповідач, справляєшся із своїм завданням провідника” [1:36].

В якій же формі все це подати? Найперше слід створити простір, у якому звучатиме казка. Для цього формується замкнене коло: в колі встановлюються дитячі стільчики, або простеляється барвистий килим, на якому діти сідають теж колом. Бажано цей простір обмежити кольоровими ширмами та задрапірувати вікна. В центрі кола встановлюється пенюк, прикрашений живими квітами, мохом, шишками та іншими природними матеріалами. На пенюку горить свічка - розпочинається казка в повній тиші. Діти слухать тишу. Далі звучить спокійний, розважливий вступ. Він зображує скрип та коливання воза, сумний наспів дідуса й оточення темного лісу. Декораціями для постановки опери мають служити не вироблені з картону, чи іншого матеріалу, а певних барв тканини. Хащі лісу імітує тканина жовто-коричневого кольору, що звисає з ширм, річка під кригою – тканина холодного синього кольору, а тин біля хатки – жовта смугаста тканина.

До пенючка наближаються діти-виконавці з пальчиковими ляльками. Вони водять ляльки-персонажі навколо пенюка й співають тихими проникливими голосами. У практиці вальдорфської педагогіки в дитячому садку та в 1-3 класах школи діти співають тільки в ангеітонних ладах (трихорди в кварі, тетрахорди в квінті, пентатоніка) й тому автори обмежили амбітус мелодій опери саме трихордом в кварі. Кожна дитина в цей час в своєму образі, і кожний образ – неповторно-індивідуальний. Казка має стати кульмінацією прожитого дітьми дня, так би мовити моментом глибокого вдиху і найбільшої індивідуалізації кожного з дітей.

„Казка закінчена, гасне свічка, й притихлі діти виходять до батьків, котрі їх чекають, несучи в собі багатство картин-образів, які неможливо ні описати, ні передати навіть мамі. Й мудра мама не стане питати, загляне в личко й зрозуміє, де щойно була її дитина” [1:36].

Література:

1. Дитина. Про вальдорфську педагогіку. - № 7 – 8 (50 – 51). – Вересень – жовтень. – 2003. - 49 с.